

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
УКРАЇНИ**

*Марусей Т.В, к.е.н., доцент
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

Сьогодення характеризується змінами, зумовленими процесами глобалізації та інтеграції, створенням єдиного європейського простору та формуванням світового ринку. У цих умовах туризм як засіб міжнаціонального спілкування набуває особливого значення. Саме тому формуються нові вимоги до професійної підготовки фахівців з туризму, які спрямовані на забезпечення сформованості світоглядного, інноваційного, наукового мислення особистості фахівця, готовності до професійного вдосконалення впродовж життя.

На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти однією з ефективних форм реалізації творчої діяльності студентів є науково-дослідна робота студентів, що набуває все більшого значення і стає важливим компонентом професійної підготовки майбутніх конкурентоспроможних фахівців з туризму. Оволодіння студентами наукового дослідження, самостійного, творчого виконання професійно спрямованих дослідних завдань має важливе значення в підвищенні якості їх професійної підготовки та слугує запорукою їх ефективної майбутньої професійної діяльності в туристичній індустрії.

Науково-дослідна діяльність студентів є невід'ємною складовою роботи ВНЗ і сприяє формуванню творчої особистості майбутнього фахівця. Вона дозволяє: забезпечити ефективне засвоєння та використання

знань; закласти основи науково-дослідної роботи; найбільш повно реалізувати індивідуальний підхід у навчанні студентів та диференціювати їх спеціалізацію; залучати студентів до наукових досліджень і розв'язання виробничих, економічних та соціальних завдань; розвивати у студентів здатність до самостійних обґрунтованих висновків; використовувати самостійно здобуті наукові знання у динамічному середовищі господарювання підприємств, науково обґрунтовувати результати власної праці тощо.

Як стверджує теоретичний аналіз, науково-дослідна робота студентів охоплює два взаємозв'язаних аспекти – це навчання студентів елементів дослідної діяльності, організації та методики наукової творчості та наукові дослідження, які здійснюють студенти під керівництвом професорсько-викладацького складу.

Слід зазначити, що науково-дослідна діяльність студентів вищого закладу освіти здійснюється в таких напрямках: науково-дослідна робота як невід'ємний елемент навчального процесу, що належить до календарно-тематичних та навчальних планів, навчальних програм і є обов'язковою для всіх студентів; науково-дослідна робота, що здійснюється поза навчальним процесом у межах студентського науково-творчого товариства, у наукових гуртках, проблемних групах тощо; науково-організаційні заходи (конференції, конкурси, олімпіади тощо) [2].

Необхідно також відзначити, що на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти реалізована в комплексі науково-дослідна діяльність студентів забезпечує розв'язання таких завдань: формування наукового світогляду студентів, оволодіння методологією і методами наукового дослідження; надання допомоги їм у прискореному оволодінні спеціальністю; розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у розв'язанні практичних завдань; прищеплення навичок самостійної науково-дослідної діяльності; розвиток ініціативи, здатності застосовувати

теоретичні знання у своїй практичній роботі; залучення найздібніших студентів до розв'язання наукових проблем, що мають суттєве значення для науки і практики; постійне оновлення і вдосконалення своїх знань; розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця тощо.

Зазначимо, що динамічний та швидкий розвиток туристичної галузі вимагає від вищої освіти спрямування науково-дослідної роботи студентів на розвиток системи інтелектуальних творчих якостей особистості: інтуїції (пряме бачення суті речей без обґрунтування); креативності (творче) мислення (здатність продукувати нові ідеї, гіпотези, способи розв'язання проблемних задач); творчої уяви (самостійне створення нових образів, які реалізуються в оригінальних результатах діяльності); дивергентності мислення (здатність запропонувати декілька підходів до розв'язання задачі та міняти їх, бачити проблеми, об'єкти в різних ракурсах); оригінальності мислення (своєрідність якостей розуму, способу розумової діяльності); асоціативності мислення (здатність використовувати асоціації, у т. ч. аналогії) [5].

Для організації науково-дослідної роботи майбутніх фахівців сфери туризму характерною є єдність цілей і напрямів навчальної, наукової і виховної роботи, тісна взаємодія всіх форм і методів роботи, що реалізується в навчальному процесі та в позанавчальний час. Це забезпечує безперервну їх участь у науковій діяльності протягом періоду навчання. Згідно з навчальними планами і програмами загальноосвітніх і фахових дисциплін кожний студент повинен оволодіти процесом наукового пізнання, виконуючи протягом усього періоду навчання завдання, які поступово ускладнюються і поглиблюються.

Отже, належно організована науково-дослідна робота студентів у навчальному процесі сприяє поглибленому засвоєнню навчальних дисциплін, виявленню індивідуальності, формуванню власної думки щодо

конкретної дисципліни. Важливим при цьому, на нашу думку, є зміст і характер науково-дослідної роботи студентів, що визначаються проблематикою науково-дослідної і науково-методичної діяльності кафедр, факультетів, вищого навчального закладу загалом; тематикою досліджень, що здійснюються кафедрами у творчій співпраці із виробництвом; умовами дослідної роботи студентів, наявністю бази дослідження, можливостей доступу до потрібної наукової інформації, наявністю комп'ютерної техніки та кваліфікованого наукового керівництва.

Література:

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
2. Обозний В. В. Організація науково-дослідної роботи майбутніх фахівців із туризмознавства у вищих навчальних закладах України. Педагогічні науки: Збірник наукових праць [Херсонського державного університету] 2017. Вип.78(3). С.154-158. URL:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2017_78\(3\)__32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2017_78(3)__32).
3. Самохвал О. А. Теоретичні основи змісту професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі у ВНЗ України. Молодий вчений. 2016. № 1 (38) листопад. С. 497-500.
4. Стоян Т. А., Цишнатій К. Підготовка кадрів для туристичної галузі в сучасній Україні. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки : [збірник наукових праць] М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 10. С. 276- 284.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. 352 с.